

Ramazan Bicer
Centrum Danışmanlık, Ortak
ramazan.bicer@centrumdenetim.com

Türkiye Vergi Reformu Fırsatını Kaçırıyor mu?!

Değerli okuyucular bildiğiniz gibi son aylardaki sıcak gündemimiz referandumdu. Artık sonlandığına göre önümüze bakmamız da fayda var. Konuya girmeden önce şöyle bir soru yöneltmek istiyorum: Neden Türkiye’de vergi konuları ile ilgili hiç referandum düzenlenmemiştir ya da akla gelmez? Tuhaf gelebilir ama gelişmiş ülkelere baktığımızda vergi konularında dahi referandum yoluna gidilmektedir. En son İsviçre’de “Kurumlar Vergisi Kanunu Reformu” ile ilgili referanduma gidildi.

İşin ilginç tarafı böyle konuların ülkemizde hiç gündeme dahi gelmiyor olması. Sanırım mükellefler olarak bizler ödediğimiz vergilerden fazlası ile memnunuz. Ancak, durumun böyle olmadığını hepimiz biliyoruz ve vergi sistemimizin dünya standartlarına taşınmasından başka çaremiz de yok.

Orta Vergi Tuzağı

Dünyaya baktığımızda 2016 ve 2017 yıllarının vergi reformu yılları olduğunu görüyoruz. Oyunun kurallarının değiştiğini bu köşeden çok defa yazdım. Bizde de bu yönde çalışmalar var ancak beklenen düzeyde bir yere gelebildiğimizi düşünmüyorum. Ekonomiden Sorumlu Eski Devlet Bakanımız Ali Babacan’ın geçmişte altını önemle çizdiği gibi orta gelir tuzağı yanında orta vergi tuzağına da takılmış durumdayız. Güçlü ve daha büyük ekonomi olabilmemiz için orta vergi tuzağından da bir şekilde kurtulmamız gerekiyor. Bunun tek yolu da ciddi bir vergi reformundan geçiyor.

Peki nasıl olacak dersenez, dünyadaki vergi gelişmelerine bakmamız sorunun yanıtını bize verecektir. OECD ülkeleri uzun süredir bu konularda çalıştı ve “Karin Aktarılması ve Matrahın Aşındırılması Eylem Planı (Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting)”ni yayınlamaya bile koydu.

Dolayısıyla, fırsat ayağımıza kadar geldi ve Türkiye’de bu gelişmeleri uzun süredir yakından takip ediyor. Hatta ülke olarak yeni uluslararası vergi kurallarına ilişkin reformları yapacağımız yönünde G-20 düzeyinde taahhütlerde de bulunduk. G-20 ve OECD ülkesi olarak verdiğimiz taahhütleri er ya da geç yerine getirmek durumundayız ya da global ekonominin bir parçası olmaktan çıkacağız ve geriye gideceğiz.

Gerçekten Vergi Reformuna İhtiyacımız Var mı?

Birçok ülke vergi yasalarını değiştiriyor. Bunun arkasında yatan temel neden gelişen ve değişen dünya ekonomisine ayak uydurmak ve reform rüzgarlarını ülke lehine döndürebilmek. Kişisel fikrim, evvela iç mevzuata takılıp kalmayı bırakıp uluslararası vergi gelişmelerine odaklanmalıyız. Örneğin, Çin ve Hindistan gibi ülkelerde bize örnek teşkil edebilecek vergi reformları bugünlerde gerçekleştiriliyor.

Bu noktada hiçbir şey yapmamamız durumunda yaşayacaklarımıza çok basit bir örnek vermek istiyorum. OECD, sürdürdüğü çalışmalara dayalı olarak 2016 yılında vergi sistemlerindeki boşluklar nedeniyle ülkelerin yıllık vergi kayıplarının 200-250 Milyar Dolar civarında olduğunu açıkladı. Türkiye, 2016 yılı verilerine göre dünya ekonomisinin yaklaşık %1.4’ünü elinde tutuyor. Buradan hareketle ülkemizin vergi sistemindeki eksiklikler nedeniyle yıllık en azından 3-4 Milyar Dolar kaybının olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Bu basit hesaplama dahi kapsamlı bir vergi reformunun gerekliliğini bize gösteriyor.

Vergi Reformu Fırsatını Kaçırmayalım

Tüm dünyadaki vergi konusundaki gelişmeler bizi bir yerde ciddi bir reforma zorluyor. Vergi afları ile günü kurtarıyoruz ama bu tip uygulamaların bizi herhangi bir yere götürmediği açık. O sebepten, artık uzun vadeli düşünmenin zamanı geldi de geçiyor. Vergi reformu hem iç mevzuatta hem de uluslararası vergi kurallarında değişikliği gerektiriyor. OECD, yürüttüğü Eylem Planı ile Türkiye dahil ilgili ülkelere ne yönde değişiklik yapmaları gerektiğini bildirdi.

Bu tavsiyeler arasından lehe olanları alıp, kendi sistemimize adapte etmemiz ülkemizin menfaatine. Uluslararası vergi kuralları konusunda atılması gereken adımlar ise göreceli olarak daha kolay. Bunun için ise OECD’nin hazırladığı ve ülkelerin görüşüne sunduğu çok taraflı uluslararası anlaşmanın (Multilateral Instrument) yine ülkemizin lehine olan kısımlarını kabul etmek.

Bunun yanında, 2011 yılından beri bir türlü TBMM gündemine gelemeyen “Vergi Konularında Karşılıklı İdari Yardımlaşma Anlaşması”nın da Meclis’in onayından geçirilmesi gibi atılması gereken diğer adımlar da bulunuyor. Ayrıca, uzun süredir yine Meclis gündemine gelemeyen “Gelir Vergileri Kanunu”nun da son yıllardaki uluslararası gelişmelerini de dikkate alarak revize edildikten sonra yayınlanmasında fayda var.

Tüm bunların ışığında, vergilendirme konusunda ülke ekonomisine katkıda bulunan ve dünyadaki gelişmelere ayak uydurabilmiş bir reforma ihtiyacımız olduğu kesin. O yüzden, ayağımıza gelen reform fırsatını bu kez de kaçırmayalım.

¹ Dünya Gazetesi’nin 22 Nisan 2017 tarihli sayısında yayınlanmıştır.